

Stalino KELIU

LKP(b) KUPIŠKIO APSKRITIES KOMITETO IR
KUPIŠKIO APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Eina 3-ji
metai 1948 m. spalio 23 d. šeštadienis
Kaina 20 kp

Rimtai susirūpinti kolektyvinių ūkių organizavimu

Mūsų respublikoje diena iš dienos plečiasi kolektyvinių ūkių organizavimo sąjūdis. Vis platesnės ir platesnės darbo valstiečių masės susidomi nauju, pažangiu kolektyviniu ūkiu ir ryžtingai pasuka kolektyviniu keliu. Ryškus to pavyzdys gali būti kad ir Šiaulių apskritis, kurioje paskutiniu laiku prisikaitomi 38 kolektyviniai ūkiai. Čia valstiečiai mato ir gerai žino, kad kolektyvinis ūkis yra žymiai pranašesnis prieš pavienį individualinį ūkį ir dėl to masiniai buriasi į žemės ūkio arteles.

Panašiai auga kolektyvinių ūkių skaičius ir Šakių, Joniškio, Panevėžio bei kitose apskrityse.

Tačiau mūsų apskrityje kolektyvinių ūkių organizavimas iki paskutinio laiko dar tebeina vėžio žingsniu. Nekuriuose valsčiuose, kaip Skapiškis, Šimonys, Kupiškis, šiuo reikalu, galima sakyti, mažai kas tedaroma. Tiesa, ten pravedinėjami susirinkimai su darbo valstiečiais, praktikuojami individualiniai pokalbiai kolektyvinių ūkių organizavimo reikalu, tačiau tik tuo daugumoje ir teapsiribojama. Minėtuose valsčiuose naudojama pasenusi netikslaus aiškinimo praktika, kas teduoda žalingus vaisius.

Viešintų valsč., Viešintų apylinkės kolektyvinis ūkis „Raudonoji Vėliava“ atsiekė daug laimėjimų savo darbe. Kolektyvininkai turi klubą, skaityklą, biblioteką, pakankamą skaičių žemės ūkio inventoriaus ir darbo gyvulių. Vykdydami savo žodį, re.

I-sis Kupiškio apskrities darbininkų ir valstiečių korespondentų suvažiavimas

Spalio mėn. 24 dieną, 11 val. LKP(b) apskrt. komiteto partkabineto patalpose prasidėda pirmasis Kupiškio apskrities darbininkų — valstiečių korespondentų suvažiavimas.

[suvažiavimą kviečiami visi neetatiniai „Stalino Keliu“ korespondentai, o taipogi ir sieninių laikraščių redaktoriai.

„Stalino Keliu“ redakcija

Didžiojo Spalio garbei

Prieš du mėnesius Gelažių valsčiaus centre buvo pradėta Gelažių valsčiaus vykdomojo komiteto patalpų statyba. Šiuo laiku jau iškilo naujas, gražus pastatas Gelažių miestelyje. Dabar vykdomi

vidaus įrengimo darbai. Gelažių statybininkai išpa-relgojo galutinai baigti ir atiduoti naudojimui šį pastatą iki š. m. lapkričio 6 d.

S. Jurkevičius

VLKJS CK XVII plenumo nutarimas Dėl VLKJS eilinio suvažiavimo sušaukimo

1. Sušaukti 1949 m. vasario mėn. 24 d. VLKJS eilinį XI suvažiavimą su tokia darbu tvarka:

- VLKJS CK Centrinės revizijos komisijos ataskaitiniai pranešimai;
- dėl komjaunimo darbo mokykloje;
- VLKJS Įstatų pakeitimai;
- VLKJS Centro organų rinkimai.

2. Nustatyti tokias atstovavimo normas ir delegatų rinkimo tvarką į VLKJS XI suvažiavimą:

Vienas delegatas su sprendžiamuoju balsu renkamas 7 takstančių VLKJS narių pagal 1949 m. sausio mėn. 1 d. organizacijos sudėtį. Nuo kiekvienų 3500 VLKJS narių, esančių organizacijoje viršum nustatytos normos, renkamas vienas delegatas:

Delegatų rinkimai vyksta uždaru (slaptu) balsavimu. Srities bei krašto konferencijose ir respublikiniuose komjaunimo suvažiavimuose.

Ukrainos, Baltarusijos, Kazachstano, Uzbekijos komjaunimo organizacijose delegatų rinkimus į VLKJS XI suvažiavimą atlikti sritinėse konferencijose.

3. VLKJS nariai, priklausantieji Ginkluotųjų Pajėgų, VRM ir VSM dalių komjaunimo organizacijoms, delegatų į VLKJS XI suvažiavimą rinkimus atlieka kartu su teritorinėmis komjaunimo organizacijomis komjaunimo sričių bei kraštų konferencijose ir respublikiniuose suvažiavimuose.

4. Komjaunimo organų ataskaita ir rinkimus įvykdyti tokiais terminais: komjaunimo pirminių organizacijų susirinkimus ir rajonų, miestų, apygardų bei apskričių konferencijas — nuo 1948 m. gruodžio mėn. 1 d. iki 1949 m. sausio mėn. 1 d.; sričių bei kraštų konferencijas ir respublikinius suvažiavimus — iki 1949 m. vasario mėn. 1 d.

* * *

VLKJS eilinio XI suvažiavimo sušaukimas yra labai didelis politinis įvykis komjaunimo ir tarybinio jaunimo gyvenime.

VLKJS OK ragina komjaunimo organizacijas ir vi-

sus VLKJS narius atlikti pasirušimą VLKJS XI suvažiavimui, toliau gerinant komjaunimo darbą, auklėjant jaunimą komunizmo, begalinio atsidavimo socialistinei Tėvynei dvasia, mobilizuojant komjaunuolius ir jaunimą pokariniam penkmečiui prieš laiką įvykdyti.

Komjaunimo pirminių organizacijų ataskaitiniai — rinkiniai susirinkimai, rajonų, miestų, apskričių, sričių bei kraštų konferencijos ir suvažiavimai turi vykti komjaunimo organizacijų ir vadovaujamųjų komjaunimo organų darbo plačios kritikos ir savikritikos pagrindais, drąsiai iškelti vadovauti naujus išaugusius komjaunimo aktyvo kadrus, sugebančius sėkmingai mobilizuoti jaunimą komunistų partijos komjaunimui iškeltiems uždaviniams įvykdyti.

Visas VLKJS XI suvažiavimo paruošimo ir organizavimo darbas turi būti paskirtas tolimesniui tarybinio jaunimo sutelkimui apie bolševikų partiją, apie mūsų didįjį vadą ir mokytoją draugą Staliną.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

Aplė VLKJS Centro Komiteto eilinį plenumą

Šiomis dienomis įvyko VLKJS Centro Komiteto XVII plenumas. Plenumo darbe dalyvavo sričių bei kraštų komitetų ir sąjunginių respublikų komjaunimo CK pirmieji sekretoriai.

Plenumas apsvartė klausimą dėl eilinio XI VLKJS suvažiavimo sušaukimo. Plenumas nutarė 1949 m. vasario mėn. 24 d. sušaukti VLKJS XI suvažiavimą su tokia dar-

bų tvarka:

- VLKJS CK ir Centrinės revizijos komisijos ataskaitiniai pranešimai;
- dėl komjaunimo darbo mokykloje;
- VLKJS Įstatų pakeitimai;
- VLKJS Centro organų rinkimai.

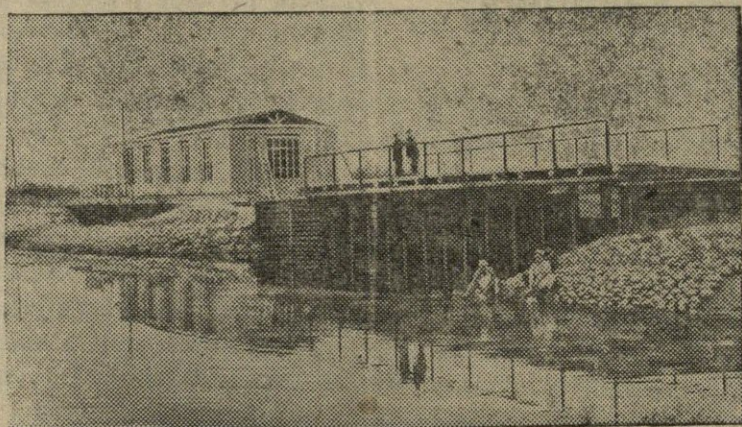
VLKJS CK plenumas taip pat apsvartė šiuos klausimus: dėl komjaunuolių ir jauni-

mo politinio mokymosi (pranešėjas drg. N. A. Michailovas);

dėl VLKJS 30-mečio paruošimo ir pravedimo (pranešėjas drg. V. I. Ivanovas).

Svarstytais klausimais plenumas priėmė atitinkamus nutarimus.

Su dideliu pakilimu plenumo dalyviai priėmė laišką draugui Stalinui.



Pskovo sritis. Porehovo rajono tarybiniam ūkyje „Polonoje“ baigta hidroelektros stoties statyba. Šviesą gavo gyvenamieji namai, visuomeniniai pastatai ir gyvulininkystės fermos. Artimiausiu laiku bus elektrifikuotos ir tokios darbų rūšys kaip aprūpinimas vandeniui, pašaro paruošimas, kūlimas, grūdų valymas.

Nuotraukoje: bendras tarybinio ūkio hidroelektros stoties vaizdas. L. Luzino foto TASS spaudos klišė

Ruošiasi sutikti komjaunimo 30-sias metines

Viešintų valsčiaus kultūros - švietimo darbo skyriaus meninės saviveiklos ratelis komjaunimo 30-jų metinių sutikimui ruošia turiningą meninę programą. Programo-

je numatoma pjesė, tautiniai šokiai, choras ir t. t.

Saviveiklos rateliui vadovauja bibliotekos vedėja drg. Užtupaitė. B. Jugulys

Balgė bulviakasi

Kupiškio valsčiaus, Papilių apylinkės, Čiovydžių kaimo valstietis Jurgelionis Povilas pirmasis apylinkėje balgė žiemkenčių sėjos planą ir šiuo metu užbalgė bulvių kasimo darbus. Jo pavyzdžiu pasekė tos pat apylinkės Skodinių kaimo valstiečiai Bukėnas Povilas ir Jonušys Kazys, savo kaime pirmieji užbaigdami žiemkenčių sėjos darbus ir bulviakasi.

Dabartiniu metu jau visi Papilių apylinkės valstiečiai baigė rudens sėjos darbus ir eina prie galo bulvių kasimo darbuose.

Valsčiaus apylinkių valstiečiai, baigę bulviakasi, organizuotai pradėjo statyti bulves valstybei. Papilių apylinkės vykdomojo komiteto pirmininko iniciatyva suorganizuoti valstiečiai baigia atsi-skaityti su valstybe bulvių paruošomis.

P. Paketurytė

Didžiojo Spalio garbei

Atstatyta elektrinė

Vokiečiai, traukdamiesi iš Tarybų Lietuvos, viską naikino. Nuo jų grobuoniškų rankų nustojo veikusi ir Kupiškio elektrinė. Elektrinės įrengimai buvo išdraskyti ir išgrobstyti.

Bet Kupiškio miesto darbo žmonės ėmėsi elektrinės atkuriamojo darbo. Žymiausias darbo spartuolis atstatant elektrinę buvo drg. Novikas. Tai — energingas ir stropus darbo žmogus, dirbęs vyr. mechaniko pareigose. Jis žiemos

metu keturius mėnesius dirbo be jokio atlyginimo už darbą, tačiau savo pareigų nepametė, bet garbingai jas iki galo vykdė. Savo užsimojimą drg. Novikas įvykdė. Dėka jo įdėto stropaus ir sąžiningo darbo elektrinės rengime ir tvarkyme šiandieną kupiškėnai gali naudotis elektros šviesa.

Namažą darbo dalį į elektrinės tvarkymo reikala įdėjo ir apskrities vadovai. LKP(b) apskrities komiteto sekretoriaus drg. Grigėno ir apskri-

ties vykdomojo komiteto pirmininko drg. Silieko pastangomis buvo išrūpinta pajėgi dinamomašina šiuo metu pilnai įjungta į darbą. Elektrinės tvarkyme prisidėjo apskrities komunalinio ūkio skyrius.

Greitu laiku bus pergabentas gana pajėgus lokomobilis. Kada jis bus įjungtas į darbą, tai elektros šviesą gaus Aukštupėnų valsčiaus centras. Taip pat elektros šviesą gaus ir gretimų Kupiškiui apylinkių gyventojai. S. Šalpusnis

Bulvės virš plano

Šimonių valsč. darbo valsčiai masiškai pradėjo bulvių statymą valstybei.

Šio valsčiaus Adomynės

apyl. darbo valstietis drg. Braknė jau pristatė 53 kg bulvių 1949 m. sąskaiton. 40 kg bulvių sekančių metų sąskai-

ton pristatė Šimonių apyl. darbo valstietė Černienė Julė.

J. Žemelis

Žinotina — skubiai taisyti!

Savanaudis žemės ūkio kooperacijoje

Žemės ūkio kooperacija šiuo metu Lietuvoje yra toji ūkinio — visuomeninio darbo sritis, į kurią yra atkreiptas ypatingas dėmesys. Žemės ūkio kooperacija šiuo metu yra viena pagrindinių priemonių, kuri turi padėti mūsų žemės ūkiui atsistatyti pokariniu laiku, kuri turi padėti plačioms valstietėjų masėms kelti jų gerbūvį.

Šiandieną pas mus į žemės ūkio kooperatines draugijas susibūrė šimtai darbo valstietėjų. Tačiau klasinis priešas buožė visomis priemonėmis stengiasi pralįsti į žemės ūkio kooperacijos draugijas, kad vartytų kenkimo

darbą. Tada reikšmingai parodo Skapiškio valsčiaus, Biliūnų apyl. žemės ūkio kooperatinės draugijos pirmininko A. Motiejūno darbas. Jis žemės ūkio kooperacijos draugijos pajamas panaudoja sąviesiems reikams. Neseniai draugijos verslinga karvė apsisversavo, o versluoką Motiejūnas pardavė ir pinigus pasisavino. Be to, buvo gauta paršinga kiaulė, kuri atvedė daugiau kaip dešimtį paršiukų. Bet šie paršiukai taip pat buvo parduoti, o gautus pinigus Motiejūnas įdėjo į savo kišenę. Neseniai buvo gauta minera-

linių trąšų (superfosfato), kuri Motiejūnas išdalino ne draugijos nariams. Kuris su juo išgėrė, tas gavo po 200 kg ir daugiau trąšų.

Tokiu kooperatinės draugijos pirmininko „darbu“ draugijos nariai labai nepatenkinti. Čia taip pat kaltas ir Skapiškio valsčiaus vykdomasis komitetas, kuris praleido į kooperacijos draugijos pirmininko pareigas tokį savanaudį žmogų.

Reikalinga į šį reikalą atkreipti savo akį atitinkamų organų darbuotojams.

J. Kriaušinis



Šiaulių „Elnio“ odos kombinato kolektyvas pasiaukojančiai darbuojas, kad prieš laiką įvykdytų metinį planą Didžiojo Spalio 31 metinėms. Daugelis darbininkų jau įvykdė metinę užduotį. Stachanovininkas valcuotojas R. Fedotovas rugpjūčio mėn. įvykdė savo penkmetį ir dabar duoda 300 ir daugiau procentų pagal normą.

Nuotraukoje: R. Fedotovas prie darbo.

J. Šapiro nuotr.

(ELTOS fotokronika)

Ruošiasi VLKJS trisdešimtmečiui

Besitartinant 30-tosioms metinėms Šimonių komjaunuoliai įsijungė į ryžtingą darbą, kad jas sutiktų gerai pasiruošę. Sudarytas draminis komjaunuolių ratelis, kuriam vadovauja Šimonių miestelio bibliotekos vedėja drg. M. Gižinskaitė. Komjaunuoliai nutarė spalio 29-tajai dienai scenoje parodyti J. Marinkovičiaus 2 veiksmų pjesę „Nau-

jas žmogus“. Daromos kasdieninės repeticijos, nagrinėjamas jaunųjų aktorių darbas. Režisoriaus darbe daug padeda progimnazijos mokytoja drg. Christauskienė.

Belieka komjaunuoliams palinkėti ir toliau taip uoliai ir sąžiningai ruoštis savo šventei.

B. Lalkmenis

PDG ir BPDG normų laikymas — VLKJS 30-čio garbei

Subčiaus gimnazijos moksleiviai masiškai pradėjo PDG ir BPDG normų laikymą. Iki šio laiko gimnazijoje buvo 56 BPDG ženklintinkai, dabar papildomai BPDG normas laiko 73 moksleiviai. 32 mokslei-

viai jau baigia išlaikyti PDG I laipsnio normas.

Iki VLKJS 30-jų metinių gimnazijoje bus virš 150 PDG bei BPDG ženklintinkų.

G. Girdutis

Populiarūs moksliniai pokalbiai

„Pasaulio fiziologų seniūnas“

I. P. Pavlovas

„Pasaulio fiziologų seniūnas“ — tokiu titulu fiziologai pagerbė didįjį savo rusiškąjį kolegą, profesorį Pavlovą viename iš tarptautinių suvažiavimų. Pasaulinis mokslininkas ir didis tyrinėtojas Pavlovas genialiais savo darbais įnešė nemirtingą indėlį į pasaulinį gyvybinių procesų mokslą.

Ivanas Petrovičius Pavlovas gimė 1849 m. Riazanėje, popo šeimoje ir, pagal paprotį, turėjo tapti dvasininku. Tačiau Pavlovas palieka seminariją ir stoja į universitetą. Čia jis ne iš karto suranda savo pašaukimą. Jis pradeda studijuoti teisės mokslus ir tik po kurio laiko pereina į gamtos mokslų sritį. Baigęs du fakultetus — gamtos mokslų ir medicinos, Pavlovas, pilnutinai apsiginklavęs teorinėmis žiniomis ir chirurgijos menu, pradeda darbus, prive-

dusius prie šiuolaikinės fiziologijos suklestėjimo.

Apie Pavlovą galima pasakyti, kad jis iškirto langą į gyvybės žmogaus organizmo paslaptis. Jau pirmasis Pavlovo darbas apie širdies nervus buvo labai įdomus ir juo remiantis išaugo originali tarybinės fiziologijos mokykla, kurią išvysto akademikai Orbelis, Speranskis ir jų mokiniai.

Vėlesniais metais Pavlovas ėmėsi virškinimo fiziologijos. Šioje srityje Pavlovo darbai ir metodai padarė tikrą perversmą. Ligi tol fiziologai varė tik aštrų eksperimentą — vivisekciją, po kurios tiriamasis gyvulys daugiausia nuagaišdavo. O ir pats eksperimentas nebuvo pilnavertis, nes stebėjimai vyko gyvuliui nenormaliomis sąlygomis.

Kitaip darė Pavlovas. Dirbtinė operacija Pavlovas pa-

keisdavo savo paciento kūno struktūrą taip, kad stebėtojas galėtų įžvelgti į gyvybės organizmo vidų ir kontroliuoti jo organų darbą, nepažeisdamas normalių gyvulio gyvenimo sąlygų. Gyvulys buvo operuojamas taip, kad stebimieji organai (skilvis, seilių liaukos, jėgnos ir kt.) gaudavo išorinį einantį lataką, vadinamą fistulą, ir jų sekrecijos, kai organai veikė, galėjo būti surinktos į stiklinę bei išvirkintos. Fistulos įdėjimo metodai buvo labai įvairūs ir davė puikių rezultatų. Už tuos darbus Pavlovui 1904 metais buvo paskirta Nobelio premija.

Seilių ir kitų virškinamojo trakto liaukų stebėjimai atkreipė Pavlovo dėmesį į sąryšį tarp tų organų darbo ir nervų sistemos — aukštesnės gyvulio nervinės veiklos darbo. Prisidėjo naujas Pavlovo tyrimų skyrius. Jis sukuria sąlyginių refleksų teoriją.

Kiekvienam yra žinoma, kad, jeigu mes netyčia prisiliesime prie karštos krosnies, tai mes „instinktyviškai“, negalvodami, atitrauk-

sime ranką; jeigu į akis krinta smarki šviesa, lėšiuškai be mūsų valios susiaurėja; maisto idėjimas į burną sukelia seilėtekį. Šitoks reagavimas į suerzinimą nepriklauso nuo mūsų valios, bet visada organizmui naudingas ir vadinasi refleksu. Tačiau seilių liaukos pradeda veikti ne tik idėjus maistą į burną: jos veikia jau vien tik pamačius, net vien tik prisiminus skanų maistą. Tai taip pat refleksas, bet jau kitoks. Jis yra glaudžiai susijęs su aukštesne nervine veikla: seilės teka todėl, kad mes žinome, kad mes atsimeiname, jog atitinkamas objektas yra maistas. Jei maisto prisiminimas yra susietas su bet koku garsu ar bet koku mechaniniu, fiziniu ar cheminiu suerzinimu, tai tas suerzinimas paskatins liauką veikti. Organizmo reagavimą į tokį suerzinimą Pavlovas pavadino sąlyginiu refleksu. Jei gu sąlyginis refleksas apgautas gyvulį, jeigu po įprasto signalo neseka mattingas, jis nebepaskatina liaukos

veikti, — tormozuojasi. Pavienių smegenų žievės dalių tormozavimas įvyksta labai dažnai jos narveliams nuvargus arba esant labai stipriam sujaudinimui. Sakysime, didelis džiaugsmas ar skausmas tormozuoja alkio jausmą. Jei tormozavimas apriš visus smegenis, mes užmigsime.

Sąlyginių refleksų ir tormozavimo teorija davė galimumą išaiškinti išties eilę tokių reiškinių, kaip miegas, nervų susirgimai, žmogaus temperamento tipus, ir apskritai, davė galimumą objektyviai prieiti prie klausimų, liečiančių žmogaus psichinę veiklą. „Smegenys, kurios kūrė ir tebekuria gamtos mokslus, pačios tapo jų objektu“ (Pavlovas).

Didžiąją savo darbų dalį Pavlovas atliko Leningrade, eksperimentinės medicinos institute. Dabar ta įstaiga turi skyrių Maskvoje, o Koltušų kaime (dabar Pavlovo) išaugo mokslinis miestelis.

B. Biberienė

Agronomo patarimai

Rimčiausio dėmesio cukrinių runkelių kasimui ir išvežimui

Puikūs žemdirbių — cukrinių runkelių augintojų pasiekimai laimėjimai tiek pagal užsėtus plotus, o taip pat ir pagal išaugintus derlius. Kolektyviniuose ir valstiečių ūkiuose cukrinių runkelių pasėliai šiais metais Kupiškio apskrityje išplėsti. Sėja buvo įvykdyta geresniais terminais ir aukštame agrotechnikos lygyje. Įsisavindami naujus tarybinių mokslininkų sukurtus mišūrinius žemės ūkio mokslo metodus, cukrinių runkelių augintojai pasiekė puikių laimėjimų. Kupiškio valsčiaus, Čiovydžių kaimo valstietis Jurgelionis Povilas išaugino 133 dvigubų centnerių iš hektaro. Aukštupėnų valsčiaus, Aukštupėnų kaimo valstietė Jurėnienė Barbora išaugino 137 dvigubų centnerių iš hektaro. Tokių pavyzdžių apskrityje nemažai.

Tačiau pasiekti aukštą derlių dar, toli gražu, ne viskas. Reikia savo laiku ir be nuostolių cukr. runkelius nukasti, juos išvežti į cukr. runkelių paruošos punktus ir pasirūpinti teisingu jų laikymu. Kokia padėtis šiuo metu su cukr. runkelių kasimu ir išvežimu apskrityje? Masinis cukrinių runkelių kasimas turėjo prasidėti rugsėjo mėnesio 25 dieną ir turėjo eiti augančiais tempais. Tarp kita ko pirmieji penkiadieniai iššaukia rimtą susirūpinimą. Cukr. runkelių derliaus valymas eina neleistinai lėtai. Pagal Vyriausybės nustatytą grafiką iki spalio 10 d. apskrities cukrinių runkelių paruošų punktuose turėjo būti atvežta ne mažiau 26.900 centn. cukrinių runkelių, o faktiškai gauta tik 1.050 centn., kas sudaro tik 3,9 procentų nuo užplanuoto kiekio. Skapiškio c. runkelių paruošos punkte gauta tik 4,8 proc. cukr. runkelių, o Kupiškio punkte 4,3 proc. nuo užplanuoto runkelių kiekio. Nežiūrint to, kad praėjo daug dienų, eilė apylinkių dar beveik visai nepradėjo

cukr. runkelių pristatymo.

Viena svarbiausių priežasčių tokio didelio atsilikimo su cukr. runkelių paruošomis yra neteisingas šios paruošų rūšies supratimas, pasireiškęs šios paruošų rūšies nedavertinimas.

Aukštupėnų valsčiuje, Gelažių valsčiuje ir kai kuriuose kituose, valstiečių — cukrinių runkelių augintojų tarpe nevadama reikiamo masinio aiškinamojo darbo. Šiuose valsčiuose partiniai ir tarybiniai organai mano, kad dabartiniu metu pagrindinis dėmesys privalo būti nukreiptas tik į bulvių paruošas. Suprantama, kad savalaikis bulvių paruošimas yra labai svarbus uždavinys.

Bet nuo sėkmingo cukr. runkelių nuėmimo ir išvežimo į fabriko runkelių priėmimo punktus priklauso ir fabriko cukraus gamintojo plano įvykdymas.

Visų apskrities partinių ir tarybinių organizacijų, apskrities ir valsčių žemės ūkio skyrių, visų cukraus fabriko cukr. runkelių priėmimo punktų darbuotojų garbės pareiga — kuo skubiausia užbaigti su c. runkelių paruošų atsilikimu.

Daugelyje vietų yra išsiskiriančios neteisingas požiūris į tai, kad cukrinių runkelių kasimą galima pradėti antroje spalio mėnesio pusėje. Reikia vieną kartą ir visam laikui užbaigti su atskirų darbuotojų tendencijomis, kurie prازیopsoję gerą ir savalaikį cukr. runkelių apdirbimą, nori pasiekti derliaus padidėjimo nutiesiant kasimą vėlesniam laikui — spalio mėn. antrą pusę.

Jie tai nori pasiekti valstybės sąskaiton, nes, esant tokiai politikai, — tiesioginė grėsmė yra laiku c. runkelius neiškasti ir laiku neišvežti ir tuo būdu padidinti nuostolius daugiau, negu duotų tas derliaus padidėjimas, kuris gali būti per rugsėjo paskutines ir spa-

lio mėn. pirmosios pusės dienas.

Reikia išaiškinti valstiečiams jų švenčiausią pareigą — laiku ir be nuostolių nukasti ir išvežti cukr. runkelius, ne tik įvykdyti, bet ir perviršyti pagal sutartį numatytą atiduoti valstybei c. runkelių kiekį.

Negalima jokiū būdu sutikti su tokia padėtimi, kada kai kurie augintojai piktybiškai pažeidžia savo sutarčių su fabriku vykdymą, palikdami žymią cukr. runkelių derliaus dalį savo ūkiuose.

Su kenkiančia, antivalstybiška tendencija reikia pagrindinai kovoti perduodant tokius kenkėjus teisingumo organams. Visas cukr. runkelių derlius privalo būti išvežtas į c. fabriko priėmimo punktus.

Viena iš sąlygų, sprendžiančių c. runkelių paruošas, yra platus socialistinių lenktyniavimų išvystymas augintojų tarpe. Šiam turi būti tikras ir pastebimas charakteris. Teisingai pasielgę tie runkelių priėmimo punktai, kur yra pastatytos soclenktyniavimo rodyklių lentos apie runkelių atidavimą valstybei.

Drauge su bulvių pristatymo forsavimu partiniai, tarybiniai ir paruošų organai privalo su nemažesniu įtempimu siekti priešlaikinio cukr. runkelių paruošų įvykdymo. Tik operatyviškai vadovaujant šio galima pasiekti ir tuo būdu užtikrinti normalų c. fabriko apdirbinimą žaliava cukraus gamybai.

Reikia garbingai įvykdyti ir cukr. runkelių paruošas nustatytais Vyriausybės terminais, nes c. runkelių paruošos lygia dalimi įeina į duotus drg. Stalinui išpareigojimus. Cukrinių runkelių kasimo ir išvežimo tempus padidinsime iki reikiamo lygio. Apraipsime savo cukraus fabriką reikalinga žaliava. Duosime kraštui tukščius centnerių cukraus virš plano. Agr. V. Ilgūnas



Baškirijos ATSR, Sajevisko elevatoriuje Alšiejevskio rajone. Kolektyvinio ūkio „Krasnaja Zvezda“ automašinos atvežė viršplaninę duoną.

L. Jakubovo foto

TASS-o spaudos klisė

Bulviakasys eina į pabaigą

Nuvalę nuo laukų javus ir atsiskaitę su valstybe grūdų paruošų plano vykdyme, Kupiškio apskrt. darbo valstiečiai pradėjo kasti bulves. Nežiūrint lietingo oro, Skapiškio valsč., Bylių apyl. darbo valstiečiai nukasė apie 90 proc. bulvių. Valstiečiai drg. drg. Naujikas, Klimka ir kiti savo bulves jau pilnumoje nukasė.

Artimiausiu laiku naujojo derliaus bulvėm jie atsiskaitys su valstybe.

Skapiškio valsčiaus valstiečiai žino, kad savo greitai atliktais bulvių pristatymais jie stiprina valstybę.

J. Ežeraitis

KAREIVIS SU MAJAKOVSKIU

Veja po liepomis margavo sužydėjus.
Nuo kelio dulkės driekėsi vilnim.
Šarvuočiai trunkus vakaruosna ėjo.
Kareivis skaitė griuvęs pagriovin.

Ir aš mačiau iš mėlono viršelio,
Sudulkinto, sutrinto tarp kovų,
Kad Majakovskio žodžius, ugnį, valią
Kovotojas citavo pamažu...

Ir skaitė jis apie Tarybų žmogų,
Apie jaunystę degančių dienų...
...Kaleno gandra ant klojimo stogo,
„Katiušos“ trenkė fronte, už miškų.

Praėjo metai, kaip audra praeina.
Į praeitį nubėgo daug vardų...
Tiktai aną nuvargusį kareivį
Ir Majakovskio vardą vis menu...

1946 m. rugpjūtis

Ekranė

„Grįžimas su pergale“

Šiemet Glavkinoprokatas pastatė puikų meninį filmą „Latvių kalba, kuriame beveik išimtinai vaidina jauni Tarybų Latvijos kinematografijos kadrai.

...1941 metų vasara. Vokiečiai grobikai veržiasi į Tarybų Latvijos žemę. Paskutinieji raudonarmiečių daliniai išeina iš Latgalos. Latviškių raudonarmiečiai atkakliai gina kiekvieną savo žemės pėdą, tačiau priešas kiekviškai stipresnis ir prisieina trauktis...

Leitenantas Augustas Grieze gauna uždavinį: iki paskutiniųjų ginti strategiškai svarbią tiltą ir taiklia ugnimi pridengti pasitraukiančias raudonarmiečių dalis. Uždavinys puikiai įvykdomas. Grieze vyrai 10 valandų gina tiltą, per paskutinę Latvijos upę, kol jis buvo susprogdintas. Su giliu liudėsiu širdy, su sauja gimtinės žemės jie perplaukia per upę ir pristekia grįžti atgal su pergale. Sykiu perplaukia ir Augusto mylimoji sanitarė Birutė.

Augustas Grieze kulkosvaidžio ugnimi pridengia draugų plaukimą. Tačiau išdavikas Hartmanas jį iš pasalų pritrenkia ir perduoda vokiečių štabui. Štabe 81 pulko vadas oberšturmfiureris baronas fon Budbergas Griezei pasiūlo apsigalvoti: arba sušaudymas, arba tėvynės išdavimas. Naršusis leitenantas tyli. Tuomet pulkininkas ir Hartmanas sugalvoja kitą būdą: jie Augusto vardu per radio kreipiasi į jo dalinio kovotojus, kviesdami juos pereiti į vokiečių pusę.

Augustas ir po šito tyli. Vedamas sušaudyti jis pabėga ir, susitikęs su partizanais, jiems prisistato Augusto Krūmo vardu. Jokio kito

kelio nėra: draugai armijoje jį laiko išdaviku.

Augustas Grieze tampa narsiu partizanu. Dega fašistų sandėliai, tiltai, krinta išdavikai. Augusto vardas sužinomas anapus fronto linijos. Raudonarmiečiai su pagarba mini partizaną Augustą Krūmą.

Ateina 1944 m. liepos 18 diena. Latviškoji Tarybinės Armijos Raudonosios Vėliavos gvardijos divizija vėl įsiveržia į Latgalos žemę. Papulkininkis pasiunčia Birutę susiristi su partizanais. Tuo metu Augustas gana rizikingu keliu susprogdina vieną svarbų tiltą, tuo paraližuodamas vokiečių atsitraukimą svarbia magistrale. Oro banga jį pritrenkia. Tačiau partizanai Augustą atranda ir nugabena pas motiną. Čia jie atveda ir sulaikytą vokiečių 81 pulko štabą su fon Budbergu priešakyje.

Po kelių valandų latviškių šaulių daliniai išvaduoja Augusto gimtąjį kaimą. Jų tarpe randasi ir išdavikas Hartmanas, kurį vokiečiai pasiuntė atgal į Raudonąją Armiją šnipinėjimui.

Raudonarmiečiai užėina pas Augusto motiną ir netikėtai susitinka su juo pačiu. Hartmanas Augustą vėl nori nušauti, tačiau Budbergas viską išaiškina. Hartmaną suima, o Augustas Grieze vėl spaudžia rankas savo draugams ir susitinka su Birute.

Kino filmas „Grįžimas su pergale“ — tai paminklas kovotojams už Tarybų Latviją, latviškiems kovotojams prieš fašizmą. Savo aukštu meniškumu jis patraukia kiekvieną žiūrovą.

D. J. Jankauskas

UŽSIENIO ŽINIOS

Vengrijos profsąjungų suvažiavime

Lui Sajano kalba

BUDAPEŠTAS, X. 18 d. (TASS). Vakar pirmame Vengrijos profsąjungų suvažiavime po pramonės ministro Koša Istvano sveikinamąją kalbą pasakė plojimai su tiktais pasaulinės profsąjungų federacijos generalinis sekretorius Lui Sajanas.

Sajanas pareiškė, kad tarptautinis darbininkų sąjūdis puikiai žino Vengrijos darbo žmonių vaidmenį kovoje dėl demokratijos. Horti režimas, pasakė jis, kuris laikėsi vien tik užsienio parama, neišsprendė palaužti darbo žmonių pasipriešinimo dvasios. Vengrijos liaudis, kai ją išvadavo Tarybinė Armija, galėjo tuoj pat imtis iš pagrinčių pertvarkyti šalį ekonomiškai, visuomeniškai ir politškai.

Baigdamas savo kalbą Lui Sajanas sustojo ties pasaulinės profsąjungų federacijos veikla. Visomis aplinkybėmis, pasakė jis, federacija turi kovoti dėl milijonų darbo žmonių tikslų įvykdymo.

Federacija turi visokiais būdais kovoti, siekdama išlaikyti tarptautinio darbininkų sąjūdžio vienybę, taikos ir pažangos laida.

Po Sajano didelę kalbą pasakė tarybinės profsąjungų delegacijos vadovas, VPSCT sekretorius L. M. Solovjovas.

Vakariniam posėdyje suvažiavimą sveikino taip pat ir kitų užsienio profsąjungų delegacijų vadovai.

(ELTA).

Italijos valstybinių įstaigų tarnautojų profsąjungų federacijos koordinacinio komiteto komunikatas

ROMA, X. 16 d. (TASS). Italijos valstybinių įstaigų tarnautojų profsąjungų federacijos koordinacinis komitetas drauge su Italijos visuotinės darbo konfederacijos (IVDK) sekretoriatu pasakė komunikatą, kuriame sakoma, kad „Centrinę ir vietinių valstybinių įstaigų ir įmonių tarnautojų sąjūdis vyks tol, kol bus pasiektas nutarimas pagerinti šių kategorijų darbo žmonių ir

jų šeimų nepakenčiamai sunkią medžiaginę padėtį“.

Koordinacinio komiteto ir IVDK sekretoriato bendrame posėdyje buvo suvesti spalio mėn. 14 d. valstybinių tarnautojų visuotinio streiko rezultatai ir buvo pripažinta, kad šis streikas buvo „visos valstybinių įstaigų darbuotojų masės profsąjunginio subrendimo ir nuoseklumo ryškus įrodymas“.

(ELTA).

Balgė savo darbą Prancūzijos VDK 27 suvažiavimas

PARYŽIUS, X. 16 d. (TASS). Vakar pasibaigusiame Prancūzijos VDK suvažiavime buvo išrinkti VDK vadovaujantieji organai — konfederacinis biuras ir administracinė komisija. VDK generaliniai sekretoriai buvo vienbalsiai išrinkti Benua Frašonas ir Alenas le Leapas. Lui Sajanas, pasaulinės profsąjungų federacijos generalinis sekretorius, atslėmė savo kandidatūrą į VDK biurą, pasiūlytą suvažiavimo delegatų.

2.175 VDK profsąjungų delegatai, atvykusieji iš suvažiavimą iš Prancūzijos ir užjūrio teritorijų, vieningai pritarė VDK vadovybės li-

nijai ir numatė naujus uždavinius ir naują darbo žmonių kovos programą telešiam laikotarpiui.

Dalyvavusieji suvažiavimo darbe delegatai atstovavo 12.869 Prancūzijos ir užjūrio teritorijų profsąjungoms, turinčioms 4.428.022 narius (iš bendro skaičiaus organizacijų, dalyvavusių suvažiavime, 245 atstovauja užjūrio teritorijų profsąjungoms. Ankstesniame 26 suvažiavime buvo atstovaujamos 12.294 profsąjunginės organizacijos su bendru 3.952.400 narių skaičium).

(ELTA).

Draugystės su Tarybų Sąjunga mėnuo Italijoje

ROMA, X. 18 d. (TASS). Vakar Romoje prasidėjo draugystės su Tarybų Sąjunga mėnuo, kurį suorganizavo Italijos — Tarybų Sąjungos draugija. Adriano teatro salė, kurioje telpa 4000 žmonių, buvo perpildyta. Jos sienos buvo papuoštos Italijos ir Tarybų Sąjungos tautinėmis vėliavomis bei šukiais: „TSRS — taikos tvirtovė“, „Tegyvuoja draugystė su Tarybų Sąjunga!“.

Atsilankiusių tarpe buvo Italijos visuomenės atstovai, demokratinių organizacijų veikėjai ir diplomatinio korporarijai. Teatre negalėjo tilpti visi norėjusieji dalyvauti draugystės su Tarybų Sąjunga mėnesio atidaryme ir apie takstantis žmonių liko aikštėje, kur klausėsi kalbų, iš salės perduodamų garsia kalbiais.

TSRS ambasadoriaus drg. Kostilovo pasirodymas salėje sukėlė audringus plojimus ir sveikinimus Tarybų Sąjungos garbei.

Kalbą apie italų tautos draugystės su Tarybų Sąjunga reikšmę pasakė Italijos — Tarybų Sąjungos draugijos sekretorius deputatas Džiuzepė Berti.

— Ginti taiką ir kovoti dėl draugiškos politikos su Tarybų Sąjunga, — pareiškė Berti, — reiškia tikrai kovoti dėl tautinių Italijos interesų.

Baigdamas kalbėti Berti pabrėžė, kad draugystės su Tarybų Sąjunga mėnuo Italijoje taps mėnesiu, skirtu mobilizuoti taikos jėgoms, mėnesiu — propaguoti socializmo laimėjimams Tarybų Sąjungoje.

Baigiamuosius Berti žodžius nustelbė garsūs sveikinimai drg. Stalino, tarybinės liaudies ir Tarybų Sąjungos vyriausybės garbei.

Po to buvo demonstruojamas tarybinis dokumentinis filmas „Maskva — TSRS sostinė“.

(ELTA).

Padėtis Indonezijoje

HAGA, X. 17 d. (TASS). ANP agentūra praneša apie smarkius mušius tarp Hato vyriausybės kariuomenės ir sukilėlių Sumatros šiaurinėje dalyje. Pagal tą pranešimą, sukilėliai Javoje užėmė svarbią pakrantės gyvenvietę Japara, o taip pat Kudus ir Pati miestus. Pažymima, kad Hato vyriausybės kariuomenė beveik nesipriešino.

Agentūra taip pat praneša, kad mušiai tarp sukilėlių ir Hato vyriausybės kariuomenės vyksta taip pat Ponorogo, Blo-ro, Vonogiri rajone ir kitose vietovėse.

(ELTA).

Realūs valzdai *)

Jaunas rašytojas Dovydaitis, taip nesenai atėjęs į literatūrą, jau užsirekomendavo antruoju savo apysakų rinkiniu „Draugai iki mirties“.

Šioje knygutėje tilpo 5 apysakos: „Vėliava“, „Kryžkelė“, „Motina“, „Gyvenimas nelaukia“ ir „Draugai iki mirties“.

Dovydaitis prozoje jaučiamas tas galingas tarybinės liaudies ryžtas ir veržlumas pokariniu laikotarpiu. Aktualios apysakų tematika jas daro patraukliomis.

Štai, apysakoje „Kryžkelė“ ir „Motina“ vaizduojami liaudies priešai. Jie vienodi. Nesvarbu, kad Bartkus nori padaryti diversiją fabrike, o buvęs Pelišauskas slepia grūdus nuo valstybės. Svarbu tas, kad jie abu vienodi kenkėjai ir juos liaudis gėdingai demaskuoja.

*) J. Dovydaitis, „Draugai iki mirties“, 1947 m. Valstybinė Grožinės Literatūros Leidykla. Kaina Rb 4,00.

Ypač patraukli apysaka „Gyvenimas nelaukia“. Čia matome, kad inžinieriaus Žarkaus asmenyje įsikūnijo visos tarybinės žmonės būdingos ypatybės. Jis iš griuvėsių kelia gyvenimui fabriką, kad jame vėl užvirtų naši gamyba.

Tautų draugystės idėja persunkta paskutinė apysaka „Draugai iki mirties“.

Bendrais bruožais tarant, Dovydaitis skaitytojams davė realius kasdieninio tarybinio gyvenimo vaizdus. Čia mes matome žmones (Juozas, Vossylis, Žarkus, Radzevčius), kurie atkakliai veržiasi pirmyn. Tai žmonės, kurie kovoja už tarybinę santvarką tiek su ginklu, tiek atsidadavusiu darbu.

Šie nuotaikingi realūs vaizdai knygą padaro įdomia.

J. Vasarinis

Mums rašo

Aktualios paskaitos

Spalio 17 d. įvyko Viešintų bibliotekos ir klubo skaityklos lankytojų susirinkimas, kuriame paskaitą „30 metų komjaunimui“ skaitė valsčiaus komjaunimo organizatorius drg. Dorondovas.

Antrą paskaitą, skirtą artėjančioms 31-sioms Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos metinėms, skaitė mokytoja drg. Užtupaitė. Tą pačią dieną kolektyvinio ūkio „Raudonoji Vėliava“ klube — skaitykloje jo vedė drg. Bulbenkova turėjo iš

samią paskaitą apie pasirušimą 30-sioms VLKJS metinėms.

Valsčiaus moterų organizatorė drg. Sinekova padarė pranešimą apie neraštingumo likvidavimą kolektyvininkų tarpe, Viešintų klubo skaityklos vedėja drg. Bruneikaitė — pranešimą „Balys Sruoga ir jo kuryba“, valsčiaus veterinarijos punkto vedėjas drg. Kairys kolektyvininkus supažindino apie arklių ligas.

U. Vėjelytė

Gerei veikia cukrinių runkelių priėmimo punktas

Subačiaus cukrinių runkelių priėmimo punktas, vadovaujamas energingo vedėjo drg. Paulausko, cukrinių runkelių paruošos kampaniją sutiko pilnai pasirušęs. Sutvarkyta ir išvalyta cukrinių runkelių aikštelė, atremontuotos svarstyklės ir t. t.

Į gerai sutvarkytą paruošų punktą gausiai pradėjo plaukti valstiečiai su cukrinių runke-

lių vežimais. Dalis valstiečių, kaip Katlevičius P. ir Katlevičius A. pilnai atsiskaitė cukrinių runkelių paruošose. Jų pavyzdžių seka ir kiti valstiečiai, kaip Šitelka, Jonuška, Kumštys.

Cukrinių runkelių statymas vyksta toliau vis spartesniais tempais.

M. Gričiūnas

Už ats. redaktorių D. J. JANKAUSKAS

SKELBIMAI

VISI Į KUPIŠKIO RUDENS MŪGĘ! Nuo š. m. spalio 25 dien. iki lapkričio mėn. 6 dienos KUPIŠKYJE įvyks

RUDENS MŪGĖ,

kurioje bus didelis pasirinkimas įvairių pramoninių ir valstiečiams reikalingų prekių.

Taip pat MŪGĖJE skaitlingai dalyvaus valstiečiai su žemės ūkio produktais, kuriuos supirkinės vartotojų kooperacija ir žemės ūkio kooperacija. Kviečiame visuomenę skaitlingai dalyvauti KUPIŠKIO RUDENS MŪGĖJE!

Rudens mūgei rengti komitetas

Pranešame suinteresuotoms įmonėms organizacijoms ir asmenims, kad, ryšium su Lietuvos TSR Gyvulininkystės — Pienininkystės Kooperatinių Draugijų Sąjungos PIENOCENTRAS likvidacija, visas pretenzijas PIENOCENTRUI ir jo vietinėms organizacijoms bei įmonėms likvidacinė komisija priima iki

1948 m. gruodžio mėn. 1 dienos

adresu: Vilnius, Geležinkelių gt. 1, telefonas 254.

Vėliau pretenzijos nebus priimamos. Likvidacinė komisija